

Svensk författningssamling

Lag om ändring i kustbevakningslagen (2019:32)

SFS 2024:755

Publicerad
den 9 oktober 2024

Utfärdad den 4 oktober 2024

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om kustbevakningslagen (2019:32)

dels att 1 kap. 2 § ska upphöra att gälla,

dels att 2 kap. 5 och 7 §§, 3 kap. 2, 3, 8, 10, 15 och 17 §§ och 4 kap. 4 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fyra nya paragrafer, 3 kap. 15 b och 16 a–c §§, och närmast före 15 b och 16 a §§ nya rubriker av följande lydelse.

2 kap.

5 § En kustbevakningstjänsteman som med stöd i lag griper eller annars omhändertar eller avlägsnar någon, får i anslutning till ingripandet kroppsvisitera den som åtgärden riktar sig mot i den utsträckning som är nödvändig för att

1. av säkerhetsskäl kunna ta om hand vapen eller andra farliga föremål, eller
2. fastställa hans eller hennes identitet.

En kustbevakningstjänsteman får också i samband med ett förhör som hålls i myndighetens lokaler, i lokaler som ställts till myndighetens förfogande eller ombord på myndighetens fartyg kroppsvisitera förhörspersonen, om det är nödvändigt av säkerhetsskäl för att söka efter vapen eller andra farliga föremål.

7 §² Protokoll ska föras över ingripanden som innebär att någon avvisas, avlägsnas, omhändertas eller grips och över föremål som omhändertas enligt 3 kap. 16 a §. Av protokollet ska det framgå

1. vem som har fattat beslutet,
2. grunden för beslutet och tidpunkten när det har fattats,
3. vem eller vilka som har deltagit i ingripandet,
4. vem eller vilka som ingripandet har riktat sig mot,
5. tiden för ingripandet, och
6. vad som i övrigt har förekommit vid ingripandet.

Ansvarig för att protokollet upprättas är, i fråga om uppgifter som avses i första stycket 1 och 2, den som har fattat beslutet och i övrigt den som varit förman vid ingripandet.

¹ Prop. 2023/24:132, bet. 2024/25:SkU2, rskr. 2024/25:8.

² Senaste lydelse 2022:327.

I rättegångsbalken finns bestämmelser om protokoll över förvar, beslag, husrannsakan, genomsökning på distans, kroppsvisitation och kroppsbesiktning.

3 kap.

2 §³ Kustbevakningens direkta brottsbekämpning omfattar brott som rör

1. *skyddslagstiftning* i
 - a) lagen (2004:487) om sjöfartsskydd,
 - b) skyddslagen (2010:305), och
 - c) lagen (2016:319) om skydd för geografisk information,
2. *sjötrafik och sjösäkerhet* i
 - a) lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn,
 - b) lagen (1983:294) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän flottled,
 - c) mönstringslagen (1983:929),
 - d) sjölagen (1994:1009),
 - e) lagen (1994:1776) om skatt på energi,
 - f) lagen (1998:958) om vilotid för sjömän,
 - g) fartygssäkerhetslagen (2003:364),
 - h) lagen (2006:263) om transport av farligt gods,
 - i) barlastvattenlagen (2009:1165), och
 - j) lagen (2021:626) om förarbevis för vattenskoter,
3. *vattenförorening och miljö* i
 - a) 10 kap. 1 § lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, och
 - b) 29 kap. 1 § första stycket 1 miljöbalken i fråga om utsläpp från fritidsfartyg, samt 29 kap. 2–2 b §§, 4 § första stycket 1 j i fråga om otillåten hantering av ammunition som innehåller bly, 4 a § och 8 § första stycket 12 och 13 samma balk,
4. *överträdelser av fiske- och jaktlagstiftning* i
 - a) jaktlagen (1987:259),
 - b) fiskelagen (1993:787),
 - c) lagen (1994:1709) om EU:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken, och
 - d) vapenlagen (1996:67),
5. *fornminnen och vrak* i
 - a) 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950), och
 - b) lagen (1995:732) om skydd för gravfriden vid vraket efter passagerarfartyget Estonia,
6. *Sveriges maritima zoner* i
 - a) lagen (1966:314) om kontinentalsockeln, och
 - b) lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon,
7. *trafikbrottslagstiftning* i 4 och 4 a §§ lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott, och
8. *tulllagstiftning* i
 - a) inregränslagen (1996:701),
 - b) lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd,
 - c) lagen (2000:1225) om straff för smuggling,

³ Senaste lydelse 2021:627.

d) lagen (2006:1329) om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff eller tortyr, m.m., och

e) tullagen (2016:253).

Brott som har begåtts i Sveriges maritima zoner omfattas alltid av den direkta brottsbekämpningen.

Regeringen får meddela föreskrifter om att ytterligare brott med endast böter i straffskalan ska ingå i den direkta brottsbekämpningen.

3 §⁴ Kustbevakningen får besluta att inleda förundersökning enligt 23 kap. rättegångsbalken om brott som avses i 2 § första stycket 1–7 och tredje stycket. De befogenheter och skyldigheter som undersökningsledaren har enligt rättegångsbalken gäller då den som Kustbevakningen har utsett att fullgöra den uppgiften.

Vad som sägs i 23 kap. 3 § första stycket rättegångsbalken om hur en förundersökning kan inledas av en polisman ska gälla även för en kustbevakningstjänsteman.

Om saken inte är av enkel beskaffenhet ska ledningen av förundersökningen övertas av åklagare så snart någon skäligen kan misstänkas för brottet. Åklagaren ska också i andra fall överta ledningen när det behövs av särskilda skäl. Åklagaren får begära biträde av Kustbevakningen med förundersökningen. Åklagaren får också uppdra åt en kustbevakningstjänsteman att vidta en viss åtgärd som hör till förundersökningen, om det är lämpligt med hänsyn till åtgärdens beskaffenhet och omständigheterna i övrigt.

8 § En kustbevakningstjänsteman har samma rätt som en polisman att enligt 28 kap. 5 § rättegångsbalken göra husrannsakan för brott som omfattas av den direkta brottsbekämpningen.

En husrannsakan får göras även om påföljden för gärningen, till följd av bestämmelserna i lagen (1996:517) om begränsning av tillämpningen av svensk lag när det gäller vissa brott som begåtts på utländska fartyg eller 41 § första stycket fiskelagen (1993:787), endast kan bestämmas till böter.

Finns det anledning att anta att ett brott som anges i 3 kap. 2 § 8 har begåtts, får även i annat fall än som sägs i 28 kap. 1 § rättegångsbalken en kustbevakningstjänsteman göra husrannsakan i magasin eller liknande utrymmen för att söka efter egendom som skäligen kan antas bli förverkad på grund av ett sådant brott.

10 § En kustbevakningstjänsteman har samma rätt som en polisman att enligt 27 kap. 4 § andra stycket rättegångsbalken ta föremål i beslag för brott som ingår i den direkta brottsbekämpningen.

Vid brott som anges i 3 kap. 2 § 8 får en kustbevakningstjänsteman även i andra fall än som anges i 27 kap. 4 § rättegångsbalken ta egendom i beslag, om den skäligen kan antas bli förverkad på grund av brottet eller ha betydelse för en utredning om ett sådant brott.

Om det i lag finns avvikande bestämmelser om beslag gäller dessa.

15 § I fråga om brott som ingår i den direkta brottsbekämpningen har en kustbevakningstjänsteman samma rätt som en polisman att

1. besluta om kroppsvisitation och kroppsbesiktning enligt 28 kap. 13 § första stycket rättegångsbalken, och

⁴ Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket tas bort.

2. ta med den som ska kroppsvisiteras eller kroppsbesiktigas till den plats där åtgärden ska genomföras, enligt 28 kap. 13 a § tredje stycket rättegångsbalken.

En kustbevakningstjänsteman har samma rätt som en tulltjänsteman att vidta åtgärder enligt 7 kap. 1–3 §§ tullbefogenhetslagen (2024:710).

Ta alkoholutandningsprov och göra ögonundersökning

15 b § I lagen (1976:1090) om alkoholutandningsprov och lagen (1999:216) om ögonundersökning vid misstanke om vissa brott i trafiken finns bestämmelser om rätten för en kustbevakningstjänsteman att ta alkoholutandningsprov och göra ögonundersökning.

Tillfälligt omhändertata fordonsnycklar och andra särskilda befogenheter

16 a § En kustbevakningstjänsteman har vid misstanke om brott enligt 4 och 4 a §§ lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott samma befogenhet som en polisman har enligt 24 a § polislagen (1984:387) att tillfälligt omhändertata fordonsnycklar, annat som behövs för färden, eller fordonet samt att göra kroppsvisitation och genomsöka fordonet.

16 b § I fråga om det fortsatta förfarandet vid omhändertagande tillämpas bestämmelserna i 24 c och 24 d §§ polislagen (1984:387) om upphörande av omhändertagande och förstöring eller försäljning av egendom.

Egendom som förvaras av Kustbevakningen ska överlämnas till Polismyndigheten, om den inte hämtas.

16 c § I 7 kap. 4 § körkortslagen (1998:488) finns bestämmelser om Kustbevakningens rätt att besluta om omhändertagande av körkort.

17 § En kustbevakningstjänsteman som ingriper med stöd av 4–10 §§ eller 13–15 §§ ska genast anmäla detta till någon som är behörig att leda en förundersökning.

En kustbevakningstjänsteman som har omhändertagit något enligt 16 a § ska skyndsamt anmäla det till Polismyndigheten, som omedelbart ska pröva om omhändertagandet ska bestå. Omhändertagen egendom ska förvaras av Kustbevakningen, om inte Polismyndigheten bestämmer något annat.

4 kap.

4 § När en förundersökning har inletts får Kustbevakningen bistå förundersökningsledaren med utredningen av brottet, även om brottet inte ingår i den direkta brottsbekämpningen.

En förundersökningsledare får anlita biträde av Kustbevakningen för att genomföra förundersökningen. Förundersökningsledaren får också ge i uppdrag åt en kustbevakningstjänsteman att vidta en viss åtgärd som hör till förundersökningen, om det är lämpligt med hänsyn till åtgärdens beskaffenhet och omständigheterna i övrigt. En kustbevakningstjänsteman har då de befogenheter som anges i 3 kap. 5–10 och 13–15 §§.

Om förundersökningen leds av åklagare är Kustbevakningen och en kustbevakningstjänsteman skyldiga att lämna det biträde som begärs enligt denna paragraf.

Denna lag träder i kraft den 7 november 2024.

På regeringens vägnar

SFS 2024:755

GUNNAR STRÖMMER

Maria Diamant
(Försvarsdepartementet)